

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 17189/2024
17.10.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужилаца млт. АА, коју заступа привремени старатељ ББ и ВВ из ..., чији је пуномоћник Милина Дорић, адвокат из ..., против тужене ПГ из ..., чији је пуномоћник Славко Перески, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици и лишења родитељског права, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 78/24 од 17.04.2024. године, у седници већа одржаној 17.10.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 78/24 од 17.04.2024. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П2 1397/22 од 24.11.2023. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 1397/22 од 24.11.2023. године, одбијен је као неоснован прецизирани тужбени захтев да се тужена лиши родитељског права у односу на млт. АА, да се забрани туженој да се приближава тужиљи малолетној АА на удаљености мањој од 100 метара, да се забрани туженој да даље узнемирава, туче ногама, гребе ноктима, удара по глави, туче штапом и врши свако даље насиље физичко и психичко према малолетној АА, да се забрани туженој свака даља комуникација са малолетном АА, да се малолетна АА повери оцу ВВ на самостално вршење родитељског права и обавезе тужена да сноси трошкове поступка са законском затезном каматом од дана правноснажности. Предлог тужиље у погледу одређивања привремене мере да се забрани туженој да се приближава малолетној АА на удаљености мањој од 200 метара, да се забрани туженој да даље узнемирава, туче, гребе, удара и врши свако даље насиље према малолетној АА, да се забрани туженој свака даља комуникација са малолетном АА, да се млт. АА повери оцу ВВ на самостално вршење родитељског права, да привремена мера остаје на снази до правноснажног окончања поступка и да жалба на привремену меру не одлаже извршење, одбијен је. Обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у висини од 279.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 78/24 од 17.04.2024. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је одбијена, а првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23), Врховни суд је нашао да је ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности. Наводи ревизије да је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 9. ЗПП није прописана као ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, млт. АА је рођена ...2020. године, током трајања ванбрачне заједнице ВВ и ГГ. Ванбрачна заједница је трајала до краја 2020. године. Малолетна АА живи са мајком у кући на адреси у ... у улици ... број .. . Тужилац ВВ је од 19.11.2021. године подносио ПС Темерин и ЦСР Темерин више обавештења са сумњом на занемаривање детета АА од стране мајке ГГ, са констатацијом ових органа да не постоје знакови занемаривања малолетног детета од стране мајке. Тужилац је 15.06.2022. године у Дому здравља пријавио сумњу на злостављање и занемаривање детета, где је добио упут за Дечју болницу и тужилац је 17.06.2022. године одвео дете у Дечју болницу, којом приликом је према обавештењу педагога Института био изузетно непријатан, а дете трауматизовано и константно у плачу. Тужилац је 24.06.2022. године поново био на прегледу са дететом и тражио упут за Дечју болницу, а у вечерњим сатима са дететом дошао у ПС Темерин. Дежурни стручни радник је по позиву полицијског службеника изашао на интервенцију, али разговор са дететом није могао бити обављен. С обзиром да тужилац често одводи дете на преглед у Дом здравља, тужена је пред Центром за социјални рад Темерин поднела захтев за корективни надзор у односу на оца детета. Тужена је у два наврата поднела кривичну пријаву за насиље у породици, 03.12.2021. и 25.02.2022. године против ВВ. Туженој су од стране ПС Темерин 14.09.2022. године изречене хитне мере привремене забране да контактира млт. АА, а по пријави ВВ за насиље у породици. Решењем Основног суда у Новом Саду НП 861/22 одбијен је предлог за продужење хитне мере, јер на основу прикупљеног не произлазе докази који би били таквог квалитета да би указивали да постоји непосредна опасност од насиља у породици. По истеку хитних мера тужилац дете није вратио мајци због чега је наредбом ОЈТ Нови Сад наложено тужиоцу да дете преда мајци. Тужена се обратила Центру 19.09.2022. године и навела да дете има осип по кожи и бубуљице, као и модрицу која пролази, а који су настали док је боравила код оца у току више од два дана. Центар за социјални рад Темерин је указао на могућност постојања продужених и нерешених партнерских конфликта, што може да се манифестује преко детета од стране оба родитеља и предложено је психијатриско вештачење оба родитеља. Према налазу и мишљењу вештака и отац и мајка су родитељски подобни, с тим што је родитељска мотивисаност оца оптерећена личним осујећењима и неразрешеним конфликтима на релацији са мајком детета. Дете

показује потпуно прихватање оба родитеља. Малолетна АА болује од кожног обољења типа атопијског дерматитиса које се испољава кроз црвенило на кожи, храпавост и перутање коже. Код бебе се промене најчешће јављају симетрично на лицу, телу, рукама и ногама, с тим што је пеленска регија најчешће поштеђена. Констатоване огуљотине коже могле су настати због чешања које је условљено кожним обољењем, а остале повреде у виду крвних подлива су настале по општем механизму удара, судара или пада. Конкретан узрок настанка сваке од повреда које су наведене није могао бити утврђен јер нема доказа о конкретном деловању механичке силе.

Код утврђеног, нижестепени судови су одбили тужбени захтев јер предложене мере заштите насиља у породици нису оправдане и сврсисходне будући да из изведених доказа не произлази да постоји ризик по безбедност детета у смислу члана 197. Породичног закона, па није основан ни захтев да се тужена као мајка сходно члану 81. Породичног закона лиши родитељског права.

По оцени Врховног суда због погрешне примене материјалног права чињенично стање је остало непотпуно утврђено.

Према члану 3. став 1. Конвенције о правима детета (Закон о ратификацији Конвенције Уједињених нација о правима детета „Службени лист СФРЈ“ – Међународни уговори број 15/90 и „Службени лист СРЈ“ – Међународни уговори број 4/96 и 2/97) у свим активностима које се тичу деце, без обзира да ли их предузимају јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела, најбољи интереси детета биће од првенственог значаја. Државе чланице се обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законитих старатеља или других појединаца који су правно одговорни за дете и предузимају у том циљу све потребне законодавне и административне мере (став 2.). Ова обавеза је преузета чланом 6. став 1. Породичног закона којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета.

Родитељско право је изведено из дужности родитеља и постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета. У спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета и одлука суда мора бити заснована на оцени најбољег интереса детета који је правни стандард који се процењује на основу низа објективних и субјективних околности у конкретном случају. Пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима (члан 270. Породичног закона).

Према члану 81. став 1. Породичног закона, родитељ који злоупотребљава права или грубо занемарује дужности из садржине родитељског права може бити потпуно лишен родитељског права, при чему су у ставу другом и трећем наведени примери злоупотребе права из садржине родитељског права и грубог занемаривања дужности из садржине родитељског права. Према члану 82. истог закона родитељ који несавесно врши права или дужности из садржине родитељског права може бити делимично лишен родитељског права.

Насиље у породици дефинисано је чланом 197. Породичног закона, тако што је у ставу првом одређено да се под насиљем у породици подразумева понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице, док су у ставу другом наведени карактеристични видови насиља у породици који се у пракси најчешће испољавају уз одређење да се насиљем у породици сматра свако дрско, безобзирно и злонамерно понашање које један члан породице испољава према другом члану породице. Према члану 198. став 1. тог закона против члана породице који врши насиље може се одредити једна или више мера заштите од насиља у породици, којима се привремено забрањује или ограничава одржавање личних односа са другим члановима породице.

У конкретном случају, надлежни орган старатељства је указао на потребу процене родитељских капацитета и Комисија вештака састављена од професор др Зоран Ђирић, неуропсихијатар, мр сци. мед. др Олга Милојковић, неуропсихијатар и Марина Панчић, спец. медицинске психологије се изјаснила на околност стања душевног здравља оба родитеља мал. АА, карактеристике личности родитеља, родитељских компетентности и психолошке структуре родитеља, као и да ли дете аутентично указује на злостављање и занемаривање. Иако то није био предмет вештачења сагледани су и подаци о одређеним повредама детета и упоређени са налазом вештака проф др Пилије, специјалисте за судску медицину. Констатоване су механичке и једна физичка повреда код детета, као и одређене кожне промене нетрауматског порекла, с тим што се општи механизам настанка и узрок истих не може утврдити. Указали су да прецизније и детаљније судско-медицинско мишљење (од проф др Миодрага Здравковића који је одређен решењем о вештачењу за судско-медицинска питања) може бити достављено суду уколико се решење о вештачењу прошири и на ове околности које нису сврстане у задатак вештачења. Међутим, и поред наведене констатације у налазу и констатованих механичких и физичких повреда изостало је даље разјашење настанка и узрока повреда код детета, па и разјашење црвенила на кожи детета у пределу пеленске регије, која најчешће није погођена атопијским дерматитисом. У контексту наведеног изостала је примена истражног начела у односу на констатоване повреде код малолетног детета, начин одржавања хигијене детета од стране оба родитеља и зависно од тога да ли је евентуално дошло до злоупотребе права или грубог занемаривања дужности из садржине родитељског права.

У поновном поступку, првостепени суд ће, примењујући истражно начело разјаснити узрок и механизам повреда код детета имајући у виду и констатацију из налаза Комисије вештака да прецизније и детаљније судско-медицинско мишљење може дати лекар одговарајуће струке наведен у самом налазу, услови у којима дете одраста и начин одржавања хигијене детета, па ће донети нову на закону засновану одлуку.

Из изнетих разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**